

“L'existència dels castells per als nostres nens i joves és una benedicció”

SANTIAGO DE XILE

Josep Giménez-Noguera

Luís (Lucho) Carrasco ens acull a casa seva en un moment de repòs després de la increïble moguda que els xilens han muntat i que ens ha mantingut sense alè durant una setmana.

En poques paraules: per què castells a Xile?

Unes persones que tot just es coneixien, van apostar per promoure una pràctica que mostrés que la cooperació entre els éssers humans és possible i pot donar fruits impressionants. Es van proposar portar el fet casteller a Xile i avui dia ja existeix. Amb la gira dels Castellers de Vilafranca, apareix un nou desafiament: més enllà del que li va donar sentit a portar-ho a Xile, veiem que hi ha una necessitat humana de viure en la col·laboració, i això no té fronteres. Per tant, la fase dos del projecte, si algun dia arriba, haurà de tenir el seu impacte en altres llocs on es necessiti aprendre a col·laborar, a cooperar, a viure en la confiança, a compartir i fer coses extraordinàries junts.

Per què creu que es produeix aquesta espontània acceptació a Xile d'una cosa que ve de fora, els castells?

Amb la dictadura vam perdre llaços associatius, xarxes, maneres de conuiu en els barris, de fer vida comunitària. En la lluita contra la dictadura es va reconstruir una mica, encara que tenia el segell de ser els que estan en contra de la dictadura. Però amb la democràcia es va desenvolupar un model econòmic que va posar l'accent en l'individual, i es van tornar a desintegrar les xarxes. Hem perdut el sentit solidari. Avui dia hi ha una necessitat a Xile de reinventar-nos. Hi ha una insatisfacció profunda en molta gent: tenir recursos materials i no aconseguir sentir-se bé, no gaudir d'estar amb els altres. Hi ha diverses experiències on es manifesta aquest reinventar-se: ressorgeix el voluntariat, hi ha solidaritat en els nens, estan apareixent xarxes de gent que creu en la solidaritat i en el compartir. Aquí se situen també els castellers.

Com s'ha aconseguit implicar sectors com escoles, polítics de tendències diferents, la universitat pública i privada, el ministeri de cultura?

El teló de fons és el que ens ha passat a Xile en els últims trenta anys, que fa que necessitem aprendre a conuiu, i a buscar més el compartir que la disputa i la competència. Però a més hi ha coincidència en molts líders actuals que van lluitar per la democràcia, que la van aconseguir, però que viuen una profunda insatisfacció i volen anar més enllà (jo sóc d'aquesta generació, com l'alcalde de Lo Prado, l'alcaldesa de Cerro Navia, l'alcalde de Peñalolén, la ministra de cultura...).

Referint-se als castells, la ministra va parlar de "política d'estat". Què significa això?

Jo vull entendre que significa que podem fer una política d'estat per a enfortir la convivència, per a integrar la comunitat, no només per al seu desenvolupament material, sinó també social, espiritual, per a fer més xarxa de suport d'uns amb altres. Crec que la ministra ho va captar molt bé a partir d'aquesta iniciativa i tant de bo el govern xilè posi recursos per a això, encara que tampoc convé que posin massa diners, perquè

LUÍS CARRASCO

Inspirador del viatge dels Castellers de Vilafranca a Xile

Luís Carrasco en un moment de l'entrevista que se li va fer durant el viatge dels castellers a Xile

és un auto-projecte, una auto-gestió. Convé que acompanyin, que donin suport, que incentivin.

Com es produeix la implantació d'aquest projecte? Per què a les escoles?

Primer vam contactar les organitzacions que ja existien: juntes de veïns, organitzacions culturals, comunitàries... Vam donar voltes, vam fer tallers, vivers, conferències, però vam veure que allà no hi ha gaire bones pràctiques, hi ha pràctiques de competència, de disputes, de lluita per la primàcia, que llençaven el projecte cap enrere. Quan el projecte va arribar als nens, i ho van dur al col·legi, nosaltres vam decidir acompanyar-los. En aquestes comunes, per als nens el col·legi és molt important: aquí fan la seva vida social, no només s'eduquen. Es va dur a les escoles perquè els nens van ser els que més van participar en els tallers, en els castells.

Aquests tallers, com es van muntar, com es va generar tot això a la pràctica?

El projecte dona un salt quan identifiquem un instructor de mainada, i li proposem a Marcos Lara que vagi a Vilafranca a aprendre castells. Quan va tornar, vam començar a ensenyar a la gent; "jo explico quin és el sentit i tu els dius com és la tècnica". I qui ens va donar suport per a això va ser l'alcalde de Lo Prado: cridava a la gent, i ell mateix feia els exercicis, i entusiasma. Constituïm un equip. I en aquestes reunions amb la comunitat, els qui van ser més entusiastes van ser professors i alumnes; i vam dir: aquí està, per aquí anem.

Hi ha pocs adults a la colla. Com pot superar-se l'estadi dels castells com a fenomen "de col·legi"?

Crec que el salt li donaran els professors, ==que animaran un procés d'integració

social en els barris. Estan canviant de rol, estan fent molta activitat perquè entrin els adults. Ja ocorren més coses fora de l'escola que dintre, moltes reunions amb els pares, etc.

“Veiem que hi ha una necessitat humana de viure en la col·laboració, i això no té fronteres”

Els castells en aquest moment són cosa "de barris marginals" i poden quedar tipificats com a "ajuda social", per a nens "amb problemes"... i el conjunt de la societat podria no sentir-se identificada amb els castells.

L'existència dels castells, per a aquests nens i joves és ja una benedicció, els ha fet créixer la família i estan aprenent a confiar en si mateixos, en el seu futur. Si formem colles en altres comunes amb més ingressos es produiran trobades, intercanvis, tornejos. Les dues noves comunes amb les quals anem a treballar, Peñalolén i Valparaíso, són més diverses socialment. El desafiament serà involucrar-los a tots. **Tota aquesta activitat apareix tutelada per l'autoritat municipal, la universitat, el govern... Podríem considerar que el moviment estarà madur quan funcioni sense necessitat d'aquests suports?**

El govern central, el ministeri de cultura, estan descobrint això. En la universitat estem formant ara una idea del lideratge associatiu, que trenca la idea del capdavanter superhome. Les

autoritats estan entenent el que és capaç de fer la gent, i nosaltres volem que protegeixin això, que ho incentivin, que facilitin l'espai. L'única autoritat que ha fet un treball molt fort perquè això ocorri és l'alcalde de Lo Prado, on vam armar el primer casteller. Els altres estan mirant i dient "això val la pena, jo vaig a donar facilitats perquè això ocorri". Els castellers de Lo Prado han ensenyat als castellers de Cerro Navia. El nostre equip està ajudant, però el treball social el fan els mateixos castellers.

“M'encantaria que més colles donessin suport a la formació d'altres colles a l'Amèrica Llatina. Sou un regal per al món”

Quin paper pot tenir la universitat en aquest procés?

Té dos rols fonamentals: Primer, ens permet fer una reflexió més profunda, més filosòfica del que representen els castells com organització, com manera de vida, com valors, com manera d'exercir el lideratge... Aquí hi ha una manera de moure's humanament, que pot ser útil en altres espais. La universitat pot contribuir que aquest model s'universalitzi. Segon, la universitat permet integrar a altres segments de la societat: els joves, els professionals...

La vinguda dels Castellers de Vilafranca, i els contactes que hi havia hagut, quin paper han jugat en tot aquest procés, i com imagines el futur?

Crec que res d'això és possible sense uns éssers humans concrets que confien, que es donen suport, que somien junts. Això ho fan les persones, no les organitzacions ni les institucions. Tot això pot arribar molt lluny, però tot descansa en la confiança impressionant que va tenir Josep Cabré envers un boig arribat en aquell moment, en l'entusiasme increïble de Fèlix Miret, que viatja, que es reuneix amb cinquanta persones a Xile... Això són éssers humans de carn i ossos, i jo en això hi crec. I el futur... ja veurem on podem arribar.

Com veus la possibilitat o conveniència d'implicar altres colles castelleres de Catalunya en aquest procés?

M'encantaria que més colles vinguessin i ens poséssim d'acord, i que donessin suport a la formació de colles en altres comunes, en altres regions, en altres països d'Amèrica Llatina. Que visquessin el que hem compartit amb Vilafranca ens serviria a tots. Convé ampliar la xarxa. I d'aquí se'n decantaran coses universals que potser a casa vostra no es veuen perquè de vegades les coses són transparents per qui les viu: "els peixos no veuen l'aigua" diem nosaltres. Però el nivell de confiança amb que opereu, la disciplina amb que us sotmeteu al treball col·lectiu, la companyonia, la solidaritat és gegantina, però no ho veieu, veieu aspectes més tècnics. Però què més voldria una empresa que tenir aquests nivells d'implicació! Jo espero que s'involucrin moltes colles, i que comparteixin l'experiència. Sou un regal per al món.

Quan a Vilafranca ens dèieu això, ho sentíem com una exageració retòrica.

Aquí està, a la vista de tots, el que hem viscut aquests dies...